

Érezte minden kisember Bécsben, hogy a dolgok egy kezelhetetlen irányba haladnak, hogy ez az utóbbi évben elterjesztett „Willkommenskultur” valami olyat takar, ami csak nagyon kevesek, és nagyon magasan pozícionáltak által volt átlátható, ha egyáltalán. Ám a sokévi jóléttől elpuhultan, a média révén csak a tényér peremén belüli látóhatárra összpontosítva, az egyéni gondolkodás terhétől mentesítve, a szabvány kisember csak arra törekedhetett, hogy megtartsa az életszínvonalát, és behúzott nyakkal, a témát konzekvensen elhallgatva kívárja, amíg Bécsen ez a hullám is átvonul.

Ennek megfelelően, a legjelentéktelenebb ügyintézőtől kezdve a legnagyobb főügyészig, az egész vonalon mindenki, szinte hisztérikusan hártott ezen a vonalon minden személyes felelősség vállalást. Letekertük tehát papíron az ügyeket, kínosan ügyelve az éppen felkapott politikailag legkorrektebb megfogalmazásokra, inkluzíve az életemet nehezítő permanens nyelvi genderezést, és hogy közben miről szólt ez az egész, nem kellett firtatni senkinek. Nekem meg, a „nem a mi kutyánk kölyke” alapon, főleg nem. A beidézettek a fordítás után sebtében kitessékelték az irodából. Én a munkám végén megírtam az elszámolást és azon tanakodtam, vajon mikor utalják majd át a pénzt.

Sokszor belegondoltam, vajon tudják-e ezek a teljesen más kultúrában született és formálódott emberek, mielőtt elindulnak, mi vár rájuk a hosszú és viszontagságos úton, amíg végre egyáltalán lábat vethetnek valahol? Vagy van-e fogalmuk a befogadóknak arról, hogy ezeknek a jobb megélhetést kereső balsorsú embereknek a többsége, nemhogy nem kvalifikált szakmunkás, netalántán agysebész, mint ahogyan egy időben a tv-ben prezentálták, hanem írni, olvasni az anya-nyelvén sem tud, nemhogy németül. Amíg beállhat dolgozni valamit is, addig kvázi sokkal többbe kerül a leves, mint a hús.

Csak sajnálni tudtam mindkét fél esetében, a sok rájuk váró csalódást és frusztrációt. Hiszen alapvetően mindkét irányból a tévesen értelmezett nyereségről van szó. Az itteniek arra számítanak, hogy a sok elkényelmesedett állampolgárunk helyébe, lesz egy csomó olcsó és bármilyen nehéz vagy alantas feladatot készségesen elvégző munkaerő. A jövevények meg azt várják, hogy miután bejutnak a „Paradicsomba”, azonnal járjon nekik is, az itteni jólét minden aspektusa.

Amikor majd szembe kerül egymással ez a két elképzelés, az itteni fordított irányú gyarmatosítási elvárás, hogy helybe jön egy csomó „cseléd”, vagy netán más ország pénzéből kiképzett szakmai zseni, meg a jövevények eszmeileg értelmezett emberi jogi követelődése, és a rájuk váró elkerülhetetlen jóléti csalódás. Mi az Isten csudája lesz majd itt Nyugaton, ahol minden a profit körül forog. El sem tudtam képzelni mit eredményez majd társadalmilag ez az egész földindulás, nincs maradás. Csak azt éreztem, hogy ez az egész mostani népvándorlás egyre inkább kicsúszik minden

logikus gondolkodással felfogható és jogilag megalapozott mederből, hogy ennek, ebben a formában jó vége nemigen lehet. De ez csak a fejemben forgott, mint egy túl tele-pakolt mosógép. Beszélni nem lehetett erről senkivel.....

Az idősek otthona előtt találkozunk Linával és Omával, aki az eséssel járó ijedségtől meg a kórházban töltött éjszakától hirtelen nagyon össze tőpörődött. Lina elhozta az Oma „elegáns” őszi kabátját, a hozzá illő selyemsállal, ráadjuk, és becsengetünk a kapun. Mosolyogva fogadják, a vezetőnő, a többi néni meg a nővérkéek. Mutatják a világos és tiszta társalgót meg az ebédlőt, az emeleten a szobáját, az ágyat, ami rá vár. Az ágy mellett éjjeliszekrény, a másik oldalán szép nagy ablak, alatta hatalmas fűtőtesttel, szemben ruhásszekrény a holmijának. Megismerkedik a két szobatársnőjével, az egyik indul az ebédlőbe, a másik aznap inkább a szobába kéri az ebédet, mutatják Omának az aznapi menüt. Pár régebbi környékbeli ismerős is akad, akikkel a liftben találkozik. Következő héten hétfőn, ő is beköltözik, közli velük. Hazafele az autóban nem szól semmit.

Az otthoni bezártság után, Oma most hirtelen sok emberrel találkozott, ettől alaposan elfáradt, szerencsére otthon vár Drága Kincsem és boszorkányos ügyességgel kiszedi a székéből, átöltözteti és ágyba fekteti. Előttem van a szegény Borival évekig zajló ellenszenv, a néma küzdelem minden ilyen cselekvés alkalmával, és nem győzőm áldani a sorsot, hogy pont most, mikor ilyen érzékeny változások állnak előttünk, megtaláltuk ezt a Drága Kincsem által létrehozott békés együttműködést.

Milyen sokat jelent a szimpátia, vagy éppen antipátia ebben az életkorban és élethelyzetben, amikor két, lényegében teljesen idegen ember, olyan intim helyzetbe kerül egymással, mint a pelenkacsere, vagy a lemosdatás. Vajon létrejön majd egy harmonikus hullámhossz az odabenti ápoló nővérekkel? Vagy utálni fogják egymást, mint szegény Borival, és mivel Oma az, aki segítségre szorul, ő húzza majd a rövidebbet odabent is? Bízom benne, hogy a nővérek eleve irgalmas lelkek, ha ezt a pályát választották, és a kiképzésük azt is tartalmazza, hogy kesztyűs kézzel bánjanak az öregekkel, betegekkel, nemcsak testileg, hanem lelkileg is. Azon kívül többen lesznek körülötte, ha lesz is egyik másik, akivel csikorogna a gépezet, másnap már felválthatja egy másik, „kedvencebb” nővér, és így tovább.

Lina behozza Omának az ebédet, az ágy mellé húzott asztalkánál eszik valamennyit, és aztán csak pihenni akar. Hozzávetőlegesen, megemlítem neki az arab nőt, és megkérdezem, hallott-e valamit a szerb határon elkallódott gyerekekről, meg általában ilyesmiről.

Sajnos igen, feleli. Gyakran vannak ilyen problémák. A szerb magyar határig nagyjából csak az utazással járó bonyodalmaknak vannak kitéve a gyerekek, de itt, ahol az első komoly ütközési pont van az útvonalon, egyszerre élesbe megy minden. Nyilvánvaló, hogy az utazók az embercsempész szervezetekre vannak utalva. Onnan, ahonnan ők elindulnak, fogalmuk sincs mi vár rájuk. Milyen klíma, milyen szokások, milyen elvárások, milyen mentalitás, milyen vallás és milyen életvitel. Csak azt tudják, hogy mindenkinek jár az állami segély. Elhisznek mindent, amit az embercsempész mond. És azoknak a reklámozásában nem szerepelnek a nehézségek, csak az, hogy ők minden határon át simán átjuttatnak mindenkit, aki fizet. Aztán itt, az uniós külsőhatárnál, jön az első komoly akadály, az első igazi roham, amiben a kisgyerekek komoly koloncot jelentenek. Hogy ne csapjanak zajt, és mert a csempészek csak így veszik fel őket az autókba, gyakran előfordul, hogy kényszerből gyógyszereket vagy drogokat adnak be nekik. Ettől elaluszhatnak, csendben maradnak, csak hogy van olyan is, amelyik nem ébred többé fel. Vagy a csecsemők, akik az itteni nedves, hideg időben szabad ég alatt töltött éjszaka után belázasodnak, és pár nap alatt kiköhögik a lelküket. Vagy egyesek „kölcsonvesznek” egy kisgyereket, addig, ameddig előnyükre van, soron kívüli segélycsomag osztásnál, továbbjutásnál, buszra szállásnál, stb... Aztán egyszerűen leteszik, és sietnek tovább. És ez még a legjobb eset. Ebben a bizonytalanságban minden előfordulhat... Azt pedig, ami most az EU-s külsőhatároknál zajlik, azt józanésszel úgysem lehet megérteni-.

Nézem Omát, ahogy fekszik az ágyán, picike a takaró alatt, mint egy gyerek, és hirtelen teljes erővel rám tör a felismerés, az elköltözése innen lesz valószínűleg élete utolsó költözése. Hirtelen elbőgöm magam. Mennyi mindenen ment át a 90 éve alatt... Vajon jó helye lesz odabent, vajon elfogadja majd az ottani rendet és az időbeosztásokat, vajon beilleszkedik majd? Hogyan viseli majd hosszú távon a fizikai erőtlenség okozta önállóság veszteséget, és azt, hogy neki ezen túl, mindenben alkalmazkodnia kell. És vajon én vagyok az egyedüli olyan önző ivadék a világon, aki megkönnyebbülve fogadom azt, hogy ezután több szakképzett személy veszi át körülötte a teendőket éjjel és nappal, vagy mások

is így vannak ezzel, és van rá mentség, úgymond etikai feloldozás, ha „beadom” oda az otthonba, mert úgy érzem, sem testileg, sem lelkileg nem bírom tovább? Mert én is szétesőben, és még rengeteg feladatomban van Matyi körül?

.....

Tény, hogy az általánosan elfogadott elképzelés az volt, és a nem direkt érintett többség számára mai napig az is maradt, hogy a dúsgazdag Ausztriában, és főleg Bécsben lépten-nyomon léteznek gondozásra kialakított idillikus szociális-intézmények, ahol minden a fogyatékosok igényei körül forog

Mennyire eltér az elmélet a realitástól ezen a téren, azt nem is érzi át csak az, akinek az osztrák állami gondoskodást a saját bőrén kell megtapasztalnia. Számomra is csak az utóbbi évek során vált tudatossá, hogy Matyi további sorsát nem oldja meg egy osztrák állami gondozási intézmény. Sokáig felültem én is az ezen a téren hangoztatott propagandának, hogy aztán, lassan de biztosan ráébredjek arra, hogy ez az egész „fogyatékos foglalkoztatás” amibe az iskola elvégzése után automatikusan belekerült, mennyire károsan hat Matyira meg a sorstársaira.

A mi esetünkben ennek két komponense volt. Erre a korára megbizonyosodhattam róla, hogy a Matyi szellemi szintje egyáltalán nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy egy kis szív szerinti gondoskodással, saját személyiségének és önbecsülésének megfelelően, lassúbb, de folyamatos kognitív fejlődésben, és főleg emberi méltóságban élhesse le az életét. Persze csak ha van valakije, aki odafigyel rá, és az ő személyes érdekeit szem előtt tartva, át segíti a nehezebb hétköznapi helyzeteken.

Azt is konkrétan megtapasztaltam, az iskolai és műhelybeli társai által, hogy ha nincs egy családi háló, ami felfogja és tovább fejleszti, a híresen hírhedt gazdag Ausztriában sem létezik az egyéni aspektusoknak és elvárásoknak megfelelő konstrukció. Mert minden egyes intézményben kizárólag a legegyszerűbb igény szintje mérvadó az egész szolgáltatási vonalon. És ha mindenkit a legalacsonyabb szinten foglalkoztatnak, minden más egyéni kapacitás, ami ezt meghaladja, menthetetlenül kárba vész.

A másik alapvető komponens pedig az, hogy az osztrák ápolási ipar eleve egy profitorientált, tipikusan kapitalista gondolkodásmódra alapozott struktúra, aminek az elsődleges szempontja az, hogy létezik egy állandó és egyre növekvő ápolási igény, amire ki lehet építeni egy jövedelmet generáló szolgáltatást.

Az állam biztosít erre egy bizonyos anyagi keretet, de az egész struktúra csak akkor hoz nyereséget, ha a kliensek ellátása minél kevesebb pénzből megoldható, kvázi egy lére megy. Ami által pont az sérül, ami a különösen érzékeny rászorultak legfőbb igénye, név szerint a személyre szabott odafigyelés. A személyes szellemi vagy lelki kapacitások teljesen figyelmen kívül maradnak, és a „mi jobban tudjuk mi a jó nekik” lett a szakmán belül általánosan elfogadott filozófia.

.....

Sajnos a telepen Imola is el van kenődve, mert nem igazán jött be a terve a nyugalmazott megözvegyült tiszttel. Hiába volt az egész nagy felhajtás, átrendezés és nagytakarítás. Igaz, az öregúr eljárogat hozzá esténként, de csak suttyomban, mikor már nem jár senki az utcán, megiszik pár pohár vörös bort vele, és állandóan saját magáról, vagy a volt feleségéről beszél. Ez nem vezet sehova, érzése szerint. Ezek után már valamelyest félve látogatom meg a virágbarát másik utcánk béli hölgyet, mert tudtommal ott sem volt semmi pozitívnak mondható párkapcsolati változás. Legutóbbi kávélátogatása során Julika beszámolt róla, hogy az öreg amerikus eljött, egy hétig maradt a gyógyfürdő melletti szállodában és kúráltatta magát. Minden délben átsétált a kertbarát hölgyhöz ebédelni, jó étvággal mindent megevett és megdicsért, de „nem kezdeményezett semmi intimebbet”, és a hét elteltével tovább utazott. Istenkém, gondoltam magamban - mit is kezdeményezzen szegény elcsigázott csigabiga, miután a finom, de nehezen emészthető magyaros menüvel totál leterhelte a szervezetét? Egy ilyen többfogásos „előjáték” után, közel a nyolcvanhoz, az ággal biztosan csak egy jóízű kis szundikálást asszociált. Persze, mint gyakorlott potyaleső, egyszer sem viszonzta az ebéd meghívásokat, pedig a szállodának van egy elegáns étterme is, gondoltam hozzá a magamét. A sok pitiáner férfi fazonok közül, akik életem során a látókörömbe kerültek, az ilyen sunyi, önző példányokat utáltam a legjobban. Bolondok a nők, hogy nem látnak át ezeken a szánalmas alakokon? Vagy talán ennyire magányosak. Majdnem sírva fakadtam, mikor odaértem a szebbnél szebb növényekkel körbevett ápolt házhoz. Nemsokára itt a tél, és ez a szegény jóhiszemű nő a hosszú sötét esték során itt kukul majd meg egyes egyedül, nincs kire pazarolnia a szakácművészetét, nincs kivel szót váltania, és a kert sem lesz egypár hónapig.

.....

Nyár derekán aztán kivédhetetlenül eléri a balhé az osztrákokat is. A letagadhatatlan tényeken már nem segít a mediális kozmetika. Kezelhetetlen helyzetek alakultak ki Budapesten. Majd az osztrák határátkelőknél is. Már nem csak a magyar hatóságok küszködnek a hatalmas emberáradattal, hanem az osztrákok is.

Persze, zsigerből szidják a magyarokat, mert ahelyett hogy befogadnák őket, tovább küldik ezeket a szegény, szerény, szerencsétlen embereket Bécs felé. Senki kisember nem tudja, milyen Buda-pest meg Bonn között született döntés következményeként, de egyszerre csak elindul egy a keleti pályaudvart és környékét heteken át megbénító emberáradat, előbb gyalog, aztán buszokkal és vonaton, az osztrák határ felé. Mint egy érvágás, kvázi kivédve Budapest adminisztratív infarktuszát.

Még mielőtt a nickelsdorfiak meg a bécsiek felocsúdnának, az osztrák média belengeti, hogy Ausztria bezzeg a szokásos humánus módon befogadja, és továbbszállítja a háborús menekülteket. Mert amilyen bánásmódban a magyarok által részesülnek, az nem méltó sem az európai, de még emberi sztenderdhez sem. Eszeveszett gyorsasággal és vadsággal beindul a német nyelvű médiában egy a diplomáciai nyelvezetben mind ez idáig példátlan „Orbánisztán szapulás”